

TÓTH LILI

Átmegy rajta az időjárás

Már évekkel ezelőtt látta, nem explicite a két érzékszervi, hanem a belső szemével. Legbelül megérezte a citromsárga véget. Volt, hogy órák hosszat csak bámult kifelé az ablakon. Elmélázott a keménykalapos urakon és a hozzájuk tartozékká avanzsálódott hölgyeken, ahogy évről évre egyre kevesebb ruhát aggatnak magukra. Nézte a korán érkező fecskéket, akik lányos zavarukban csak tengtek-lengtek a Városliget fáin. Sokszor nyitott ablaknál ráncolta a homlokát a messzi jövő felé. Ilyenkor gyakran megesett, hogy annyira belefeledkezett önmagába, hogy nem vette észre, ha eső zuhog, hó esik az arcába vagy pirítóssá égeti a nap sugara. Édesanyja szomorúan motyogta maga elé: átmegy rajta az időjárás.

Valójában nem érdekelte a bőrén érzett hideg-meleg. Neki mindegy volt, mert – gondolta – egyszer úgyis elmúlik minden.

Vasárnap délután a mandulás tej és a gyömbéres keksz pilledt hatása alatt vizslatta a járókelőket. Ritkán történt meg vele, hogy nem akart hinni a szemének, de ez a pillanat megkívánta az érzékszalódást. A Napot látta, de nem fent az égen, hanem lent a földön. Szmokingban, makkos cipőben nyújtózott fel hozzá az erkélyre, és ráförmedt: – Én akkor is ezen a bolygón vonulok át a gecibe.

És kért tőle egy cigarettát.

Aki értett a madarak nyelvén

Nem láttam többet, fiam, abból a leányból, mint a vékony, hófehér lába-it, amiket úgy tudott kapkodni, ha munkáról volt szó, hogy ihaj. Olyankor, mint a féleszű iszkolt el, ha zárva volt az aranykapu, akkor is átugrotta. Lusta egy leány volt, na, de azért szerettem – teszi hozzá félvállról Böske néni, s kukoricát hint a tyúkoknak. Egy dologhoz értett igazán a naplopáson kívül, a madarakhoz. Én nem t'om, miféle boszorkányság lehetett ebben a lányban, de ááú, mondom, fiam, utánozni tudta a hangjukat, sőt megértette őket. Sokszor hajnalig kint volt a csűr mellett, guggolt a piros pokrócán és kokettált a falu összes madarával. Odagyüttek a kezére, lábára, belegabalyodtak a hosszú, fekete hajába. Há' borsózott is tőle a hátam olyankor. Gondútam, egyszer tán belőle is madárka lesz. A férfiak nem érdekelték, elhajtotta őket, félt tőlük. Vagy önnönmagától, ki tudja már azt. Ha kérő jött látogatóba, elbujdosott a gesztenyefa legfelső ágára. Há' nem volt teljesen épeszű a lelkem-bogaram.

Dédi, elmesélné, hogy halt meg a Lujza? Há, fiam, nincs azon sok mesélnivaló. Én mindig mondtam neki, hogy ne madaraskodjon annyit, mert megszólják. Tudod, milyen ez a falu, látnak valamit, aztán egyből elkezdenek pletykálni. Ami, tudod, kisfiam, gerjeszti magát, dagad. Elegük lett a hóbortos leány hajnali madárműsorából. Há, fiam, hogy is mondjam neked, hogy is mondjam, na... levették a műsorról. Én arra keltem ki az ágyból, hogy kopogtatnak, a pap állt előttem: – Isten akarata kifürkészhetetlen, Böske néni.

Másnap délben eltemettük a Lujzit.

Az égből liliomok hullottak

Az erdőben élt egy kis faházban édesapával és egyetlen testvérével. A természetén kívül más nem érintette, érinthette. Zsenge koráig úgy gondolta, csak ő és a két másik léteznek a földön. Meg az állatok és a nap, ami éjjel homályos gömbbé változik. Határai voltak. A külsőket édesapa szabta meg. A kis faháztól a nagy és mindent tudó barna kérgű fáig tartott neki az élet. Tovább nem. Az odúban gyakran fantáziált az árnyékoldalról, így nevezte édesapa és egyetlen testvére a barna kérgű utáni világot. Újhold volt. Haja és körmei elég hosszúra nőttek, melle, mint egy érett barack, megduzzadt, tenyere izzadt. A kis faház tetején tótágast állva érett meg, s vele együtt a terve is, melyet évek óta párhuzamosan szőtt egyetlen háziállatával, az ágya fölött tanyázó keresztcs pókkal.

A jelenlét most kezdődik. Édesapa széles karimájú kalapját fejébe húzta, színes levelekkel díszített táskáját vállára tette, és elindult, úgy, ahogy a földanya a világra hozta, tisztán és csupaszon. A barna kérgű fát tisztelettel köszöntötte, törzsét átölelve kérte az áldását. A fa nem felelt. Az éjszakai nap sokáig kísérte az útján. Minden lépésével a határait tiporta, mire kiért az országútra, csak a sár tapadt a lábához, a határokat elhagyta. Hangos, nehéz, sárgán világító dobozok suhantak el mellette. Az egyik megállt. Kiszállt egy ember, nem hasonlított sem édesapára, sem egyetlen testvérére. A nyelvet, amin az ember beszélt, nem tudta a sajátjára lefordítani. Idegen volt a szél suttogásától, a madarak csicsergésétől, a napsugarak táncától. Ez a nyelv fájt neki. Nem értette, mit keres a szájában, a vállán, a kulcsontja gödröcskéjénél, az egyenes folyású hasán, a combja belsejénél, ott, ahol még ő se járt, és a lábujjánál.

Virradt. Az ember és a nyelve már régen a múlté voltak. A kalapot, a táskát és a belső határát magukkal vitték. Ő a világ szélén feküdt. A fákat nézte, de nem bírta elviselni, hogy azok nem viszonzták a pillantását. Felmászott a szemben álló vörös kérgűre. A fa, mintha betegség támadta volna meg, feldobta a Napnak az idegen testet. Másnap az égből liliomok hullottak.

Az ellopott szív

Hajnalodik. A Rogers Street 21. szám alatt nőtlen férfi alszik, már tíz éve egyfolytában. Mélyen veszi a levegőt, úgy, mint aki sose tudja, melyik lesz az utolsó.

Se éjszakák, se nappalok, se évszakok, se illatok, csak álmok, többnyire nyárszagúak és puha foszlós kalács tapintásúak, mint a múltban a kedves bőre. De ezen a napon rémálom gyötri, dobálja a testét, vicsorit, állkapcsát kattogtatja.

Az álomban tél van. A férfi egy befagyott tó közepén meztelenül fekszik, arccal a jégnek. A tó alján kedvese áll, kezét hátrakulcsolva figyel. Farkasszemet néznek, nem szólnak. A lány karja megnyúlik, kitöri a jeget és berántja magához a férfit. Együtt lebegnek, nézik egymást, mint két emlék az idő tükreben.

Fekete ajtók úsznak el mellettük. Valamennyit megpróbálják kinyitni, de a kilincs elfolyik a kezük között. Az utolsó ajtónál a lány elengedi a férfit, belép, és eltűnik.

A férfi kinyitja a szemét, időbe telik, mire rájön, hogy már nem álmodik. Szemének fáj a napvilág, hunyorog. Fertőtlenítő szaga csapja meg az orrát, belőle árad a bűz. Utoljára ezt a szagot akkor érezte, mikor – de nem emlékszik az időre és a térre, csak az érzésre.

Pizsamafelsőjének bal felső oldalát barna folyadék itatja át. Idegesen tépi szét magán a ruhát, kezét a mellkasára teszi, de nincs dobbanás.

Anyja telefonszámát tárcsázza: – Édesanya, valaki ellopta a szívem!

A vonal túlsó végén az öregasszony szívrohamban esik össze. A fia hangját hallotta, valaki más szájából.